

Laidiens: **18.08.2017., Nr. 164**

Oficiālās publikācijas Nr.: **2017/164.11**

Ministru kabineta noteikumi Nr. 478

Rīgā 2017. gada 16. augustā (prot. Nr. 39 31. §)

Dabas lieguma "Ances purvi un meži" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi

*Izdoti saskaņā ar likuma "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām"
13. panta otro daļu, 14. panta otro daļu un 17. panta otro daļu*

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka:

1.1. dabas lieguma "Ances purvi un meži" (turpmāk – dabas liegums) individuālo aizsardzības un izmantošanas kārtību;

1.2. dabas lieguma apzīmēšanai dabā lietojamās speciālās informatīvās zīmes paraugu, tās izveidošanas un lietošanas kārtību;

1.3. dabas liegumā esošos dabas pieminekļus – aizsargājamās kokus, kā arī aizsargājamo koku un aizsargājamo ģeoloģisko un ģeomorfoloģisko dabas pieminekļu – dižakmeņu – aizsardzības un izmantošanas kārtību.

2. Dabas liegums izveidots, lai nodrošinātu teritorijai raksturīgo kangaru un vīgu ainavu kompleksa saglabāšanu, kā arī aizsargātu Latvijas un Eiropas Savienības nozīmes īpaši aizsargājamās biotopus un sugas.

3. Dabas liegumā ir noteiktas šādas funkcionālās zonas:

3.1. dabas lieguma zona;

3.2. neitrālā zona.

4. Dabas lieguma platība ir 10 130 ha. Dabas lieguma funkcionālo zonu shēma noteikta šo noteikumu 1. pielikumā.

5. Dabas lieguma robežas dabā apzīmē ar speciālu informatīvu zīmi. Speciālās informatīvās zīmes paraugs, tās izveidošanas un lietošanas kārtība noteikta šo noteikumu 2. pielikumā.

6. Dabas aizsardzības pārvalde nosaka ierobežotas pieejamības statusu informācijai par dabas liegumā esošo īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu un īpaši aizsargājamo biotopu atrašanās vietu, ja tās atklāšana var kaitēt dabas aizsardzībai. Šādu informāciju izplata tikai ar Dabas aizsardzības pārvaldes rakstisku atļauju.

7. Dabas aizsardzības pārvalde, izsniedzot rakstisku atļauju šajos noteikumos minētajām darbībām, izmanto dabas lieguma dabas aizsardzības plānā ietverto informāciju un jaunāko pieejamo informāciju par īpaši aizsargājamām

sugām un biotopiem. Dabas aizsardzības pārvaldes atļauja nav nepieciešama šajos noteikumos minētajām darbībām, kurām saskaņā ar normatīvajiem aktiem par ietekmes uz vidi novērtējumu Valsts vides dienests izsniedz tehniskos noteikumus vai veic ietekmes sākotnējo izvērtējumu.

8. Visā dabas lieguma teritorijā valsts autoceļi to zemes nodalījuma joslas platumā ir noteikti kā neitrālā zona.

9. Neitrālā zona izveidota, lai nodrošinātu ilgtspējīgu saimniecisko darbību esošajās un plānotajās apdzīvotajās teritorijās (pagalmos, piemāju saimniecībās) un lauksaimniecībā izmantojamās teritorijās, kā arī nodrošinātu transporta infrastruktūras objektu uzturēšanu un attīstību.

II. Vispārīgie aprobežojumi visā dabas lieguma teritorijā

10. Visā dabas lieguma teritorijā aizliegts:

10.1. audzēt ģenētiski modificētus kultūraugus;

10.2. izmantot citzemju sugas meža atjaunošanā un ieaudzēšanā;

10.3. lietot minerālmēslus un ķīmiskos augu aizsardzības līdzekļus mežaudzēs, izņemot repelentus pārnadžu atbaidīšanai un feromonus koku stumbra kaitēkļu ierobežošanai;

10.4. bojāt vai iznīcināt (arī uzarot, kultivējot, ieaudzējot mežu, mēslojot ar minerālmēsliem vai šķidrajiem kūtsmēsliem) palieņu pļavas un īpaši aizsargājamo zālāju biotopus (aizliegums neattiecas uz šo noteikumu

15.5. apakšpunktā minētajiem gadījumiem);

10.5. veikt darbības, kuru rezultātā tiek mainīta upju, vecupju un strautu krasta līnija un gultne, izņemot darbības upju dabiskā tecējuma vai ūdenstecēm un ūdenstilpēm piegulošo teritoriju dabiskā hidroloģiskā režīma atjaunošanai;

10.6. pārveidot reljefu, izņemot reljefa pārveidošanu bijušo militāro objektu likvidēšanai;

10.7. iegūt derīgos izrakteņus, izņemot pazemes ūdens ieguvi neitrālajā zonā;

10.8. ierīkot ierobežotā platībā turētu savvaļas sugu lauksaimniecības dzīvnieku audzētavas un iežogotas platības to turēšanai nebrīvē, izņemot minēto audzētavu un iežogoto platību ierīkošanu pagalmos un dārzos, kā arī ar Dabas aizsardzības pārvaldes rakstisku atļauju, ja tas nepieciešams īpaši aizsargājamo biotopu un īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu atjaunošanai;

10.9. pārvietoties pa ūdenstecēm un ūdenstilpēm ar peldošiem līdzekļiem, kas darbojas ar iekšdedzes dzinēju. Šis aizliegums neattiecas uz valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un pilnvaroto personu pārvietošanos, pildot dienesta pienākumus, cilvēku glābšanas un meklēšanas darbu veikšanu, kā arī ūdensteču un ūdenstilpju krastos esošo zemju apsaimniekošanas pasākumu veikšanu;

10.10. uzstādīt vēja elektrostacijas un telekomunikāciju torņus, kuru augstākais punkts pārsniedz 20 metru augstumu;

10.11. atrasties ar ierīcēm metāla priekšmetu un materiāla blīvuma noteikšanai (piemēram, metāla detektoriem) bez nekustamā īpašuma īpašnieka (valdītāja) atļaujas;

10.12. pļaut lauksaimniecībā izmantojamās zemes un lauces virzienā no malām uz centru. Nelidzena reljefa apstākļos pļauj slejās virzienā no lauka atklātās malas (arī no pagalma, ceļa, atklāta grāvja, žoga, upes vai ezera) uz krūmāju vai mežu;

10.13. bez Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiskas atļaujas un bez attiecīgajā biotopu un sugu aizsardzības jomā sertificēta eksperta pozitīva rakstiska atzinuma, kura nepieciešamību nosaka Dabas aizsardzības pārvalde:

10.13.1. ierīkot publiski pieejamus dabas tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus (piemēram, takas, maršrutus, skatu torņus, informācijas standus, norādes zīmes, telšu vietas, stāvlaukumus, informācijas centrus);

10.13.2. veikt ceļu, tehniskās infrastruktūras un inženierbūvju atjaunošanu un pārbūvi, ja tiek mainīts trases platums un novietojums;

10.13.3. ierīkot medijamo dzīvnieku piebarošanas vietas, kā arī brīvā dabā novietot lauksaimniecības un pārtikas produktus;

10.13.4. rīkot brīvā dabā Nacionālo bruņoto spēku, civilās aizsardzības un zemessargu mācības;

10.14. cirst kokus, kuru caurmērs 1,3 metru augstumā virs koku sakņu kakla pārsniedz 60 centimetrus, izņemot bīstamos kokus (koki, kas apdraud cilvēku dzīvību un veselību, tuvumā esošās ēkas vai infrastruktūras objektus);

10.15. rīkot ātrumsacensības, to treniņbraucienus un izmēģinājuma braucienus ar mehāniskajiem transportlīdzekļiem;

10.16. bojāt vai iznīcināt dabas tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus.

11. Meža zemēs aizliegts:

11.1. cirst kokus rekonstruktīvajā cirtē;

11.2. cirst sausus kokus un izvākt nokritušus kokus, kritalas vai to daļas, kuru diametrs resnākajā vietā pārsniedz 25 centimetrus, ja to kopējais apjoms ir mazāks par 20 kubikmetriem, rēķinot uz katru mežaudzes hektāru, izņemot:

11.2.1. bīstamo koku ciršanu un novākšanu, kokus atstājot mežaudzē;

11.2.2. minēto darbību veikšanu Eiropas Savienības prioritārajos meža biotopos – purvainos mežos (91D0*), staignāju mežos (9080*), aluviālos krastmalu un palieņu mežos (91E0*) un vecos vai dabiski boreālajos mežos (9010*), kur aizliegts cirst sausus kokus un izvākt nokritušus kokus, kritalas vai to daļas, kuru diametrs resnākajā vietā pārsniedz 25 centimetrus.

12. Sanitārā cirte atļauta tikai tad, ja meža slimību, kaitēkļu, dzīvnieku vai citādi bojātie koki rada masveidīgas kaitēkļu savairošanās un slimību draudus un var izraisīt mežaudžu bojāeju ārpus dabas lieguma zonas un par to ir saņemts Valsts meža dienesta sanitārais atzinums. Veicot sanitāro cirti, saglabā visus augtspējīgos kokus.

13. Uz mežaudzēm, kurās vējgāzes, vējlauzes, slimību infekcijas vai kaitēkļu invāzijas dēļ mežaudzes šķērslaukums kļuvis mazāks par kritisko šķērslaukumu un vēja gāztie, bojātie, sausie stāvošie koki un kritalas netiek izvākti, neattiecinā meža atjaunošanas un jaunaudžu kopšanas prasības.

III. Dabas lieguma zona

14. Dabas lieguma zona izveidota, lai saglabātu dabas vērtības – retus un aizsargājamus mežu, kāpu, purvu un ūdeņu biotopus, augu un dzīvnieku sugas un to dzīvotnes.

15. Dabas lieguma zonā aizliegts:

15.1. pārvietoties ar mehāniskajiem transportlīdzekļiem, tai skaitā ar automašīnām, traktortehniku, motocikliem, tricikliem, kvadricikliem, mopēdiem un sniega motocikliem, kā arī ar dzīvniekiem un pajūgiem ārpus ceļiem un dabiskām brauktuvēn (ne vairāk kā četrus metrus plata neizbūvēta brauktuve meža vai lauksaimniecības zemes apsaimniekošanas un aizsardzības vajadzībām), izņemot gadījumu, ja pārvietošanās ir saistīta ar šo teritoriju apsaimniekošanu, uzraudzību, valsts aizsardzības uzdevumu veikšanu vai glābšanas un meklēšanas darbiem;

15.2. rīkot publiskus pasākumus un nometnes, sporta, piedzīvojumu un citu veidu sacensības brīvā dabā, izņemot laikposmu no 1. augusta līdz 1. martam, ja saņemta Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiska atļauja;

15.3. dedzināt sausās zāles un niedru platības, kā arī meža zemsedzi. Aizliegums neattiecas uz ekosistēmu, īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu un īpaši aizsargājamo biotopu aizsardzībai, saglabāšanai vai atjaunošanai nepieciešamo pasākumu īstenošanu, kuru veikšanai ir saņemta Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiska atļauja un par kuriem ir rakstiski informēta par ugunsdrošību un ugunsdzēsību atbildīgā institūcija;

15.4. būvēt hidrotehniskas būves un ierīkot meliorācijas sistēmas, veikt to pārbūvi, atjaunošanu un uzturēšanu (arī grāvju tīrīšanu un to krastu kopšanu), izņemot caurteku būvi un atjaunošanu ceļu uzturēšanas vajadzībām un darbības ar Dabas aizsardzības pārvaldes rakstisku atļauju šādos gadījumos:

15.4.1. lai novērstu teritoriju applūšanu ārpus dabas lieguma teritorijas vai līdz šim neapplūdušu teritoriju applūšanu;

15.4.2. lai nodrošinātu upju dabiskā tecējuma, ūdenstecēm un ūdenstilpēm piegulošo teritoriju hidroloģiskā režīma atjaunošanu;

15.4.3. lai nodrošinātu īpaši aizsargājamo biotopu un īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu apsaimniekošanas un atjaunošanas pasākumu īstenošanu;

15.5. ierīkot mākslīgus ūdensobjektus, izņemot gadījumu, ja ir saņemta Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiska atļauja un tas nepieciešams īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu un īpaši aizsargājamo biotopu atjaunošanas, aizsardzības un saglabāšanas pasākumu īstenošanai un meža ugunsapsardzības nodrošināšanai;

15.6. medīt medņus un rubeņus;

15.7. medībās lietot šāviņus, kas satur svīnu, kā arī atrasties teritorijā ar svīnu saturošu skrošu munīciju (izņemot laiku, kad tiek veikti valsts aizsardzības uzdevumi);

15.8. bojāt zemsedzes veģetāciju, izņemot gadījumu, ja ir saņemta Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiska atļauja un tas nepieciešams īpaši aizsargājamo biotopu un īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu apsaimniekošanas un atjaunošanas pasākumu īstenošanai;

15.9. dzērveņu ievākšanā izmantot speciālas vākšanas palīgierīces;

15.10. kurināt ugunsķurus ārpus speciāli ierīkotām vietām, kuras nodrošina uguns tālāku neizplatīšanos, izņemot ugunsķurus ciršanas atlieku sadedzināšanai atbilstoši meža apsaimniekošanu regulējošajiem normatīvajiem aktiem un ugunsdrošību un ugunsdzēsību regulējošajiem normatīvajiem aktiem;

15.11. nosusināt purvus un mežaudzes slapjās minerālaugsnēs un slapjās kūdras augsnēs, kā arī veikt darbības, kas izraisa pazemes ūdeņu, gruntsūdeņu vai virszemes ūdeņu līmeņa maiņu, izņemot gadījumu, ja ir saņemta Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiska atļauja un tas nepieciešams īpaši aizsargājamo biotopu un īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu apsaimniekošanas un atjaunošanas pasākumu īstenošanai;

15.12. veikt darbības, kuru rezultātā tiek mainīta meža, krūmāja, purva, vai lauksaimniecībā izmantojamās zemes lietošanas kategorija, izņemot dabiski apmežojušās vai dabiski applūdušās zemes lietošanas kategorijas maiņu uz dabā konstatēto zemes lietošanas kategoriju, kā arī darbības ar Dabas aizsardzības pārvaldes rakstisku atļauju šādos gadījumos:

15.12.1. īpaši aizsargājamo biotopu un īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu atjaunošanai, aizsardzībai un saglabāšanai;

15.12.2. publiski pieejamu dabas tūrisma un izziņas infrastruktūras objektu ierīkošanai;

15.12.3. ceļu, tehniskās infrastruktūras un inženierbūvju atjaunošanai un pārbūvei, ja tiek mainīts trases platums un novietojums;

15.13. ierīkot slēpņošanas (*geocaching*) punktus bez nekustamā īpašuma īpašnieka (valdītāja) atļaujas;

15.14. veikt mežsaimniecisko darbību no 1. marta līdz 31. jūlijam, izņemot:

15.14.1. meža nekoksnes vērtību ieguvi;

15.14.2. bīstamo koku ciršanu un izvešanu;

15.14.3. meža ugunsdrošības un ugunsdzēsības pasākumus;

15.14.4. meža atjaunošanu ar rokas darbarīkiem bez motora;

15.14.5. koku ciršanu un izvešanu vējgāžu, vējlaužu un snieglaužu seku likvidēšanai, ja kaitēkļu savairošanās vējgāžu, vējlaužu vai snieglaužu platībās var apdraudēt apkārtējās mežaudzes;

15.14.6. gadījumu, ja meteoroloģisko apstākļu dēļ putnu ligzdošana nav sākusies un ir saņemta Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiska atļauja;

15.15. veikt koku un krūmu ciršanu elektrolīniju trasēs no 1. marta līdz 31. jūlijam;

15.16. atzarot augošus kokus mežaudzēs, izņemot koku atzarošanu skatu punktu ierīkošanai un uzturēšanai, elektropārvades un citu lineāro komunikāciju uzturēšanai.

16. Dabas lieguma zonā meža zemēs aizliegts:

16.1. cirst kokus galvenajā cirtē;

16.2. cirst kokus kopšanas cirtē, ja mežaudzes pirmā stāva valdošās koku sugas vecums pārsniedz:

16.2.1. priežu un ozolu mežaudzēm – 70 gadu;

16.2.2. egļu, bērzu, melnalkšņu un pārējo platlapju mežaudzēm – 50 gadu;

16.2.3. apšu mežaudzēm – 30 gadu.

17. Cērtot kokus priežu mežaudzēs līdz 70 gadu vecumam, mežaudzi kopj atbilstoši noteikumiem par koku ciršanu mežā vai veic citu cirti dabas vērtību saglabāšanai, ievērojot šādus nosacījumus mežaudzes struktūras dažādošanai:

17.1. mežaudzē atkarībā no konkrētajiem vietas apstākļiem izmanto vienu vai vairākus šajā apakšpunktā minētos nosacījumus:

17.1.1. uz vienu hektāru izveido vienu vai divus laukumus ar katra laukuma platību līdz 0,1 hektāram, kuros kokus cērt tā, lai mežaudzes šķērslaukums būtu par 50 % mazāks nekā meža apsaimniekošanas un izmantošanas normatīvajos aktos noteiktais kopšanas cirtes šķērslaukums;